

EUROOPA KESKPANK
PANGANDUSJÄRELEVALVE

Tegevusloataotluste hindamise juhend

Üldpõhimõtted

BANKENTOEZICHT

September 2017

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŲ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

1	Eessõna	3
2	Õigusraamistik	4
2.1	Ühtse järelevalvemehhanismi määrus ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus	4
2.2	Kapitalinõuete direktiiv ja riigisisene õigus	4
2.3	EBA tehnilised standardid	5
2.4	Ühtse järelevalvemehhanismi põhimõtted, tavad ja menetlused	5
3	Tegevusloa andmise üldpõhimõtted	6
3.1	Kontrollifunktsioon	6
3.2	Avatud ja täielik teabevahetus	6
3.3	Ühtlustamine	6
3.4	Juhtumipõhine hindamine ja proportsionaalsus	7
4	Tegevusloa andmisega seotud nõuete ulatus	8
4.1	Põhitegevusalad	8
4.2	Tegevusloa nõude käivitavad asjaolud	11
4.3	Riigisisese õigusega reguleeritud täiendavad tegevused	14
5	Tegevusloataotluste hindamine	15
5.1	Kapital	15
5.2	Tegevuskava	15
5.3	Juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetekohasuse hindamine	15
5.4	Otsest ja kaudset osalust omavate aktsionäride hindamine	17
6	Menetluslikud kaalutlused	19
6.1	Kohaldatavad tähtajad	19
6.2	Otsuses nimetatud lisatingimused	23
6.3	Nõuetekohane protsess	24
7	Tegevusloa kehtetuks tunnistamine ja aegumine	26

1 Eessõna

Krediidiasutustele tegevuslubade andmine on Euroopa finantssüsteemi avaliku reguleerimise ja järelevalve seisukohalt väga oluline. Finantssüsteemi usaldusväärsus eeldab üldsuse teadlikkust sellest, et pangandusega saavad tegeleda ainult selleks tegevusloa saanud üksused. Ühtlasi toetab tegevuslubade andmine hea tava rakendamist, kuna tagab, et turule sisenevad vaid elujõulised pangad.

Samal ajal ei tohiks tegevuslubade andmine takistada konkurentsi, finantsuueendusi ega tehnoloogia arengut. Tegevusloa saanud krediidiasutused võivad Euroopa Liidus tegutseda põhimõtteliselt väga erinevates valdkondades. Seega edendab tegevuslubade andmine võrdset kohtlemist kogu Euroopa Liidus ning vähendab panganduseeskirjadest ja -järelevalvest kõrvalehoidmise ohtu.

Alates 4. novembrist 2014 on Euroopa Keskpangal (EKP) ainupädevus välja anda tegevuslubasid kõigile ühtses järelevalvemehhanismis osalevates liikmesriikides asutatud krediidiasutustele. Seejuures tehakse tihedat koostööd riiklike pädevate asutustega.

Siinne juhend kehtib kõigi kapitalinõuete määruses¹ sätestatud krediidiasutuste ja investeerimisühingute tegevusloataotluste kohta, sealhulgas (kuid mitte ainult) krediidiasutuste esmakordsete tegevusloataotluste, *fintech*-ettevõtete taotluste, ühinemiste või omandamistega seotud taotluste, sildpankade taotluste ja tegevuslubade laiendamise kohta. Juhendi üks põhieesmärk on tõsta teadlikkust ühtse järelevalvemehhanismi raames krediidiasutuse asutamisega seotud hindamiskriteeriumidest ja -menetlustest ning suurendada nende läbipaistvust. Juhend ei ole ammendav.

Juhendis kirjeldatud põhimõtteid, tavasid ja menetlusi võib olla vaja aja jooksul kohandada. Juhend ei ole õiguslikult siduv, vaid on mõeldud praktilise abivahendina, mida ajakohastatakse korrapäraselt, nii et see kajastaks muudatusi ja praktikas omandatud uusi kogemusi.²

Siinses juhendis kasutatakse võimaluse korral mõisteid, mida on kasutatud kapitalinõuete direktiivis³ ja Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) tehnilistes standardites tegevuslubade andmise kohta.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

² Eelkõige on veel väljatöötamisel kaks teemat, kapitali hindamine (5.1) ja tegevuskava hindamine (5.2), mille kohta algatatakse edaspidi eraldi konsultatsioon.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

2 Õigusraamistik

2.1 Ühtse järelevalvemehhanismi määrus ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus

Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määruse⁴ artikli 4 lõike 1 punktile a on EKP-I ainupädevus anda krediidasutustele tegevuslubasid. Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 lõike 4 ja artikli 14 kohaselt kehtib see ainupädevus nii EKP otsese järelevalve all olevate oluliste krediidasutuste kui ka riiklike pädevate asutuste otsese järelevalve alla kuuluvate vähem oluliste krediidasutuste suhtes.

Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses⁵ (artiklid 73– 79) täpsustatakse seda pädevust, sätestades nii riikliku pädeva asutuse kui ka EKP ülesanded hindamisprotsessis.⁶

EKP võib kontrollija kohustuste täitmisel kasutada kõiki talle ühtse järelevalvemehhanismi määrusega antud õigusi. Need hõlmavad andmete kogumist ning tegevusloa otsusele tingimuste, kohustuste ja soovitude lisamist.

Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõike 1 punktile a ja artikli 14 lõikele 5 on EKP-I ka õigus tunnistada krediidasutusele antud tegevusloa asjakohastes ELi või riigisisestes õigusaktides sätestatud juhtudel kehtetuks.

2.2 Kapitalinõuete direktiiv ja riigisisene õigus

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõikes 3 on sätestatud, et EKP kohaldab järelevalveülesannete täitmisel kogu asjakohast liidu õigust ja kui kõnealusteks liidu õigusaktideks on direktiivid, neid direktiive siseriiklikusse õigusesse ülevõtvaid õigusakte. Tegevusloa andmise nõudeid käsitletakse peamiselt kapitalinõuete direktiivi artiklites 8 ja 10–14. Need artiklid on minimaalse ühtlustamise sätted, mis tähendab, et riigisiseste õigusaktidega võidakse kehtestada täiendavad tegevusloa nõuded. Seega järgib EKP ühtse järelevalvemehhanismi raames tegevusloa andmise otsuste puhul kapitalinõuete direktiivi ülevõtvates riigisisestes õigusaktides sätestatud tegevusloa andmise nõudeid ning muid riigisiseseid õiguslikke erinõudeid. Seetõttu võib tegevusloataotluste käsitlemine olla liikmesriikide lõikes erinev.

⁴ Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

⁵ Euroopa Keskpanga määrus (EL) nr 468/2014, 16. aprill 2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpanga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus; EKP/2014/17, ELT L 141, 14.5.2014, lk 1).

⁶ Lähemalt vt 6. jagu „Menetluslikud kaalutlused”.

2.3 EBA tehnilised standardid

EKP kohaldab kõiki asjakohaseid ELi õigusakte, mille Euroopa Komisjon on EBA koostatud eelnõude alusel vastu võtnud, st eelkõige regulatiivseid tehnilisi standardeid teabe kohta, mida tegevusloa taotleja peab esitama riiklikule pädevale asutusele krediidiasutuse tegevusloa taotlemisel, ning rakenduslikke tehnilisi standardeid kõnealuse teabe esitamise vormide kohta.⁷ Lisaks tegevusloataotluses nõutud teabe põhjalikule loetelule hõlmavad tehnilised standardid tegevusloataotluse esitamise vormi ning asjakohaseid esitamismenetlusi ja -nõudeid.

2.4 Ühtse järelevalvemehhanismi põhimõtted, tavad ja menetlused

Siinses dokumendis hõlmab mõiste „järelevalveasutused“ nii riiklikke pädevaid asutusi kui ka EKPd.

Järelevalveasutused peavad tegevusloataotluste hindamisel kohaldama regulatiivseid nõudeid. Järjepidevuse tagamiseks on vaja selgitada nende nõuete tõlgendamist ning välja töötada ühtsed järelevalvetavad ja -menetlused.

Sel eesmärgil on EKP koos riiklike pädevate asutustega välja töötanud tegevusloataotlusi ning järelevalvetavasid ja -menetlusi käsitlevad põhimõtted, milles selgitatakse üksikasjalikumalt, kuidas EKP kohaldab üksikjuhtumi põhiselt kapitalinõuete direktiivi, EBA standardeid ja kapitalinõuete direktiivi sätteid üle võtvaid liikmesriigi õigusakte.

Need põhimõtted võetakse vastu, ilma et see piiraks riigisisese õiguse ja EBA tehniliste standardite kohaldamist, mis on asjaomaste põhimõtete suhtes esimuslikud. Riiklikud pädevad asutused on kohustunud võimaluse korral tõlgendama ja välja töötama riiklikke õigusnorme kooskõlas nende põhimõtetega.

Käesolevas juhendis kajastuvad järelevalvenõukogus 2017. aasta septembri keskpaigaks kokku lepitud põhimõtted. Neile lisatakse 2017. aasta lõpus kapitali hindamise ja tegevuskava hindamise põhimõtted. Asjaomased põhimõtted vaadatakse edaspidi läbi, võttes arvesse ühtses järelevalvemehhanismis rakendatava tegevusloa andmise tava jätkuvat kujunemist, muudatusi rahvusvahelises ja Euroopa regulatiivses keskkonnas või kapitalinõuete direktiivi uusi tõlgendusi, mille esitab näiteks Euroopa Liidu Kohus.

⁷ Lõpparuanne direktiivi 2013/36/EL artikli 8 lõike 2 alusel koostatud EBA regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta ja direktiivi 2013/36/EL artikli 8 lõike 3 alusel koostatud EBA rakenduslike tehniliste standardite eelnõu kohta (EBA/RTS/2017/08 ja EBA/ITS/2017/05).

3 Tegevusloa andmise üldpõhimõtted

3.1 Kontrollifunktsioon

Usaldatavusjärelevalve seisukohast peaks tegevuslubade andmine takistama pangandusturule siseneda sellistel krediidasutustel, kes ei ole usaldusväärsed ega elujõulised ning võivad ohustada finantssüsteemi stabiilsust. Pankadele tegevuslubade andmisel täidab EKP kontrollija ülesandeid. EKP ülesanne on tagada, et turule sisenevad elujõulised pangad, kes täidavad riigisiseseid ja ELi õigusnõudeid. Seetõttu hindab EKP tegevusluba taotlevate pankade kapitali taset, tegevuskava, organisatsioonilist struktuuri ning juhtide ja asjaomaste aktsionäride sobivust.

Käesolevas juhendis ei esitata ärimudelitega seoses eelistusi ega soovitusi.

3.2 Avatud ja täielik teabevahetus

Tegevusloataotlus on krediidasutuse elutsükli algus (või märkimisväärne muutus) ja sellega algab ka teabevahetus taotleva üksuse ning järelevalveasutuse vahel. Järelevalveasutused eeldavad, et tegevusloataotleja valmistab taotluse täpselt ja täielikult ette ning teabevahetus on avatud ja kiire, et aidata järelevalveasutusel teha teadlik otsus. Teabenõuded tuginevad EBA regulatiivsetele ja rakenduslikele tehnilistele standarditele krediidasutusele tegevusloa andmiseks vajaliku teabe kohta.

Viivitused taotletava tegevusloa saamisel on peamiselt tingitud mittetäielike andmete esitamisest või taotleja suutmatusest esitada nõutud lisateavet. Järelevalveasutused suhtlevad taotleva üksusega kogu menetluse vältel korrapäraselt.

3.3 Ühtlustamine

Euroopa pangandusjärelevalve esimesed kolm tegevusaastat on näidanud, et tegevusloa andmise raamistiku tõlgendamine ja selle kohaldamine tegevusloataotluste hindamisel on liikmesriikide lõikes erinev.

Ühtlustamise eesmärgil selgitatakse siinses juhendis üksikasjalikumalt EKP põhimõtteid, tavasid ja menetlusi tegevusloataotluste hindamisel.

Juhendis käsitletakse eelkõige uute või laiendatud tegevuslubade taotlemist. Seega ei toimu juba väljastatud tegevuslubade uut hindamist. Tegevusloa saanud krediidasutuste vastavust asjaomastele nõuetele jälgitakse pideva järelevalve käigus.

3.4 Juhtumipõhine hindamine ja proportsionaalsus

Tegevusloataotluste puhul võetakse arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid. Muu hulgas peetakse silmas proportsionaalsust kooskõlas taotleva üksuse tegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega ning seonduvate riskidega.

Teabenõudeid kohandatakse vastavalt taotluse laadile, järgides kohaldatavat õigust. Uudseid, ainulaadseid või väga keerukaid tegevusi hõlmavate taotluste puhul tuleb esitada rohkem andmeid kui taotluste puhul, mis sisaldavad selgeid ja levinud tegevusi. Näiteks tegevusloataotlust, mis tuleneb sisemisest restruktureerimisest eesmärgiga ühtlustada pangagrupi struktuuri, tuleks käsitleda erinevalt taotlusest, mis on tingitud kahe sõltumatu erineva ärimudeliga krediidiasutuse ühinemisest, või uue tegevuse alustamiseks esitatavast taotlusest.

4 Tegevusloa andmisega seotud nõuete ulatus

EKP tegevusel tegevusloa andmise menetluses on kolm peamist määdet:

- kontrollida, kas taotlev ettevõtte tegeleb piisavalt põhitegevusaladega, mis võimaldavad teda pidada krediidasutuseks kapitalinõuete määrase tähenduses;
- väljastada tegevusluba tegevust alustavale krediidasutusele ja muuta juba antud tegevusloa sisu, nt seoses lubatud pangandustegevuse ulatusega;
- anda luba reguleeritud tegevusteks, mille jaoks on vajalik krediidasutuse tegevusluba vastavalt mis tahes kohaldatavale õigusele (ELi või riigisisene õigus), tingimusel et need toetavad usaldatavusjärelevalve funktsiooni.

Järelevalveasutus peab hindama eraldi iga olukorda ja tehingut, mis võib mõjutada üksuse vajadust taotleda krediidasutuse tegevusluba, ning kindlaks tegema, kas üksusel on tegelikult vaja tegevusluba või piisab järelevalveasutuse heakskiidust.

Järgnevalt selgitatakse neid aspekte üksikasjalikumalt.

4.1 Põhitegevusalad

Krediidasutuse määratlus kapitalinõuete määrides

Kapitalinõuete määrides kohaselt on krediidasutus „ettevõtja, kelle majandustegevuseks on hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite võtmine avalikkuselt ning oma arvel ja nimel laenu andmine” (artikli 4 lõike 1 punkt 1).

EKP kohaldab kapitalinõuete määrides esitatud määratluse laia tõlgendust, mis tähendab, et tegevuslubasid ei anta mitte ainult tavapärasema ärimudeliga krediidasutustele, vaid ka ettevõtetele, kelle tegevus peegeldab pankade arenevat rolli ühiskonnas, eriti juhul, kui nad kavatsevad kasutada tänapäevast finantstehnoloogiat. Krediidasutuse tegevusloa saab siiski anda vaid ettevõttele, kes vastab määratluse mõlemale komponendile: i) võtab vastu hoiuseid või muid tagasimakstavaid vahendeid ja ii) annab laenu.

Kui nende kahe peamise pangandustegevuse teostamine ei ole selgepiiriline, uurib EKP selle põhjuseid ja viib läbi **sihipärase analüüsi**. Eelkõige pööratakse tähelepanu üksustele, kes ei teosta mõlemat tegevusala, kuid kelle suhtes kohaldatakse nende liikmesriigis siiski kohustuslikku tegevusloaõuet, näiteks vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjatega seotud deponitooriumid ja alternatiivsed investeerimisfondid.

- Kui üksus vastab vormiliselt üksikutele krediidasutuse määratluse komponentidele, ei peeta seda tavaliselt piisavaks, et väljastada krediidasutuse tegevusluba. Krediidasutuse tegevusloa saamiseks peab taotlej üksus **arendama asjakohaselt mõlemat** määratluses nimetatud tegevusala (hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine ja laenude andmine). Kui nõudeid täidetakse või arvatakse täidetavat ainult vormiliselt, analüüsitakse põhjalikumalt tegevusloataotluse võimalikke **lisamotiive**.⁸
- EKP hindab, kas krediidasutuste üldine usaldatavusraamistik on kavandatavate tegevuste jaoks **kõige õigem ja sobivam**. Teatud eriotstarbeliste finantstegevuste puhul, nagu e-raha emiteerimine ja makseteenused, on olemas asjakohasem õigusraamistik.
- Krediidasutuse staatuse saamiseks peab taotlej üksus arendama mõlemat tegevusala – nii hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmist kui ka laenude andmist. Siiski lubatakse tegevusalade väljaarendamisel teatud paindlikkust (nt esimese 12 kuu jooksul alates tegevuse alustamisest).

Kui taotlej üksus ei kavatse kohe tegevuse alguses pakkuda ühte määratletud teenustest, peaks pädev asutus hindama, kas see võib mõjutada üksuse äriplaani elujõulisust.

Näiteks laenuandmisest tuleneva intressitulu puudumine mõjutab intressimakseid hoiuste vastuvõtmise poolel. Sel juhul hindavad järelevalveasutused sellise ärimudeli jätkusuutlikkust, võttes arvesse puuduva tegevuse käivitamiseks kavandatud üleminekuperioodi.

Kui üksuse äriplaani ei näe ette pärast üleminekuperioodi lõppu üksuse arvel ja nimel korrapäraselt laenude andmist, tuleb pädeval asutusel hinnata, kas mõni muu õigusraamistik oleks asjakohasem.

Suunised määratluses kasutatud mõistete kohta

Kapitalinõuete määruses ja direktiivis ei ole defineeritud krediidasutuse määratluses sisalduvaid üksikuid mõisteid. Ehkki parktikas ei tekita mõnede nimetatud komponentide (nt „ettevõtja”) määratlused tavaliselt erimeelsusi, on määratluste puudumine võimaldanud ELi liikmesriikidel erinevalt tõlgendada, millised ettevõtted liigitatakse kapitalinõuete määruse kohaselt krediidasutusteks. Selleks et toetada ühtlustamist, esitatakse allpool suunised nende põhimõistete kohta, ilma et see piiraks riigisisese õiguse kohaldamist.

⁸ Analüüsi käigus võetakse arvesse kõiki kohaldatavast riigisisestest õigusest tulenevaid eripärasid.

Hoiused ja muud tagasimakstavad vahendid

Ühtlustatud usaldatavusjärelevalve üks põhieesmärk on hoiustajate, investorite ja tarbijate asjakohane kaitse. Sellest vaatenurgast hõlmab järelevalve kõiki krediidasutusi, kelle tegevuseks on võtta avalikkuselt vastu tagasimakstavaid vahendeid nii hoiustena kui ka muul kujul, näiteks võlakirjade ja muude samalaadsete väärtpaberite pideva emiteerimise kaudu. Seega võivad tagasimakstavad vahendid, sh hoiused, hõlmata pikaajalisi hoiukontosid, arvelduskontosid, koheselt tagasimakstavaid hoiukontosid ning investeerimiskontodel või muul viisil hoitavaid tagasimakstavaid vahendeid. Euroopa Kohtu laia tõlgenduse kohaselt hõlmavad muud tagasimakstavad vahendid lisaks olemuslikult tagasimakstavatele finantsinstrumentidele ka selliseid vahendeid, mille puhul tagasimaksamine tuleneb lepingulisest kohustusest.⁹

Samasugust laia tõlgendust kasutatakse ka mõiste „hoiused” puhul, mis on määratletud ELi direktiivis hoiuste tagamise skeemi kohta järgmiselt: hoius on „kreeditsaldo, mis tekib kontole jäänud rahalistest vahenditest või tavalistest pangatehingutest tulenevatest ajutistest olukordadest ja mille krediidasutus peab kohaldatavate seaduses sätestatud ja lepinguliste tingimuste kohaselt tagasi maksma, sealhulgas tähtajalised hoiused ja säästuhoiused”.¹⁰

Vahendid, mis on saadud seoses teatud teenuste (nagu makseteenused või e-raha emiteerimine) osutamisega, on kapitalinõuete direktiivi ja/või määruse kohaldamisalast sõnaselgelt välja arvatud.¹¹

Avalikkus

Ilma et see piiraks riigisiseses õiguses olemasolevaid määratlusi, hõlmab mõiste „avalikkus” usaldatavusjärelevalve kontekstis teatavat kaitset füüsilisele või juriidilisele isikule, kes usaldab oma vahendid järelevalve alla mittekuuluvale üksusele, kelle majanduslik usaldusväärus ei ole kindlaks tehtud. Seega võib „avalikkuse” mõistest välja jätta teatud grupid, kelle puhul ei peeta sellist kaitset vajalikuks. Nende hulka kuuluvad näiteks isikud, kellel on (isiklikud) sidemed ettevõttega, kellele nad oma raha usaldavad ja kelle majanduslikku usaldusväärust nad suudavad seega hinnata, või professionaalsed turuosajalised, kellel on piisavalt teadmisi ja vahendeid vastaspoole seisukorra väljaselgitamiseks.

⁹ Euroopa Liidu Kohus, 11. veebruar 1999, kohtuasi C-366/97.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/49/EL, 16. aprill 2014, hoiuste tagamise skeemide kohta, nagu on rakendatud riigisiseses õiguses.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2015/2366/EL (25. november 2015, november 2015, makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta, ELT L 337, 23.12.2015, lk 35) artikli 18 lõige 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ (16. september 2009, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ, ELT L 267, 10.10.2009, lk 7) artikli 6 lõige 3.

Oma arvel ja nimel laenu andmine

Krediidiasutuse laenuandmistegevus peab toimuma oma arvel ja nimel. Krediidiasutus on seega võlausaldaja ning tema antud krediit/laen muutub tema varaks. Erinevad laenuliigid hõlmavad muu hulgas kapitalinõuete direktiivi I lisa punktis 2 loetletud tegevusi, st tarbijakrediiti, hüpoteeklaene, faktooringut ja äritehingute finantseerimist. Kapitalinõuete määruse kohaselt võib laenuks liigitada ka arvelduslaene.

4.2 Tegevusloanõude käivitavad asjaolud

Esmakordse tegevusloa taotlemine

Esmakordse tegevusloa taotluse esitamisel riiklikule pädevale asutusele võib olla mitu põhjust. Taotluse puhul ei ole põhimõtteliselt oluline, kas see on esitatud ajutise või alalise tegevusloa saamiseks. Üldjuhul antakse tegevusluba siiski tähtajatult.

- **Üksus, kes soovib saada krediidiasutuseks**, st alustada hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmist ning laenude andmist, peab taotlema uut tegevusluba. See võib olla äsja asutatud üksus või olemasolev ettevõtte, kes juba teostab ühte nõutud tegevustest ja soovib alustada ka teisega. Tegemist võib olla ka reguleeritud finantsasutusega, kes soovib oma tegevust laiendada ja pakkuda kõiki pangateenuseid.
- Uut tegevusluba võib vaja minna ka juhul, kui **kaks või enam krediidiasutust ühinevad ja loovad uue, kõiki tegevusi koondava üksuse**. Kõik uued üksused, kes teostavad reguleeritud tegevusi, peavad omama tegevusluba.

Selline uus üksus võib mõnikord eksisteerida vaid lühiajaliselt, näiteks ühinemise ajal, kui krediidiasutuse tegevused tuleb koondada ajutiselt uude üksusesse enne lõpliku üksuse loomist. Ajutisest iseloomust olenemata peab sellisel uuel üksusel olema tegevusluba.

Erand võidakse teha ainult ajutistele krediidiasutustele, kes tegutsevad vaid senikaua, kuni ühinemisega seotud õiguslikud tehingud lõpule viiakse. Erandi kohta otsuse tegemisel võtavad järelevalveasutused arvesse tehingu sooritamise seotud konkreetseid asjaolusid ja riske. Sellise erandi saamiseks peavad osapooltel olema kehtestatud kaitsemeetmed juhuks, kui üleviimist ei suudeta kohe lõpule viia. Kõik muud ühinemiseks vajalikud järelevalveasutuse heakskiidud tuleb siiski saada.

- **Sildpang** on ajutine krediidiasutus, mis luuakse selleks, et hoida teise (tavaliselt maksejõuetu) krediidiasutuse varasid ja kohustusi eesmärgiga säilitada võtmetähtsusega funktsioonid ajal, kui korraldatakse varade müük või allahindamine. Ajutisest laadist hoolimata on sildpangad krediidiasutused ja peavad seega saama EKP-lt tegevusloa.

Sildpangad tuleb sageli luua kiiresti, et aidata kriisi sattunud panka. Pidades silmas eriolukorda ja lühikesi tähtaegu, võidakse nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel anda sildpankadele erand, mis võimaldab neil alustada tegevust kapitalinõuete direktiivis sätestatud nõudeid täitmata. Erand peab olema ajaliselt piiratud.

Olenevalt olukorrast tehakse sildpankadele tegevuslubade andmisel koostööd teiste asutustega, eelkõige ühtse kriisilahendusnõukoguga või riigi kriisilahendusasutusega. Vajaduse korral võivad sekkuda ka teised asutused.

Tegevuslubade muutmise

Esialgse tegevusloa muutmist võib taotleda mitmel põhjusel, millest mõningaid on kirjeldatud allpool.

- Mõned liikmesriigid ei anna pankadele üldist tegevusluba, mis võimaldaks teostada kõiki kapitalinõuete direktiivi I lisas loetletud või riigisisese õigusest tulenevaid tegevusi. Seega võib mitteuniversaalse tegevusloa puhul olla vajalik laiendada esialgse tegevusloa ulatust, kui üksus soovib alustada mõnda uut reguleeritud tegevust, nagu investeerimisteenused, portfellihooldus ja kontohalduri teenused jne.

Kapitalinõuete direktiivi I lisa

VASTASTIKKU TUNNUSTATAVATE TEGEVUSTE LOETELU

1. Hoiuste ja muude tagasimakstavate vahendite kaasamine.
2. Laenu tehingud, sealhulgas tarbijakrediit, kinnisvaraga seotud krediidilepingud, regressiõigusega või -õiguseta faktooring, äritehingute finantseerimine (k.a maksekohustuste ost).
3. Kapitalirent.
4. Makseteenused direktiivi 2007/64/EÜ artikli 4 punkti 3 tähenduses.
5. Teiste makseviiside (nt reisisšekid ja pangavekslid) väljaandmine ja haldamine, kui see tegevusvaldkond pole hõlmatud punktiga 4.
6. Tagatised ja kohustused.
7. Nii enda arvel ja nimel kui ka klientide nimel tehtavad tehingud:
 - (a) rahaturu instrumentidega (tšekid, vekslid, hoiusesertifikaadid jne);
 - (b) välisvaluutaga;
 - (c) finantsfutuuri- ja -optioonidega;
 - (d) vahetuskursi- ja intressiinstrumentidega;

(e) vabalt võõrandavate väärtpaberitega.

8. Osalemine väärtpaberite emiteerimisel ja sellega seotud teenuste pakkumine.
9. Ettevõtjate nõustamine kapitali struktuuri ja tööstusstrateegiat puudutavates ja muudes seonduvates küsimustes ning ettevõtjate ühinemise ja ostmisega seotud nõustamine ja teenused.
10. Rahamaakleri tegevus.
11. Vara valitsemine ja nõustamine.
12. Väärtpaberite hoidmine.
13. Krediidinfo teenuste osutamine.
14. Pangahoidla teenused.
15. E-raha väljastamine.

Direktiivi 2004/39/EÜ I lisa A ja B jaos ette nähtud teenuste ja tegevuste suhtes kehtib kõnealuse direktiivi kohane vastastikune tunnustamine, kui viidatakse direktiivi I lisa C jaos ette nähtud finantsinstrumentidele.

-
- Krediidiasutus võib oma eluaja jooksul teostada erinevaid tegevusi. Kui **tegevuse muutmiseks** on riigisisese õiguse kohaselt vajalik tegevusloa otsus, tuleb protsessi kaasata EKP, kes selle otsuse teeb. Kui aga esmane tegevusluba juba katab uut tegevust, ei ole vaja taotleda tegevusloa muutmist.
 - Muutuda võib ka üksuse juriidiline vorm. Kui krediidiasutuse **juriidilise vormi muutmiseks** on riigisisest õigusest tulenevalt vaja tegevusloa otsust või kui sellega kaasneb kohaldatava usaldatavusraamistiku muutmine, tuleb protsessi kaasata EKP, kes teeb vastava otsuse. Kui riigisisene õigus ei nõua juriidilise vormi muutmiseks tegevusloa otsuse vastuvõtmist, võib siiski olla vajalik järelevalveasutuse muud liiki heakskiit, näiteks krediidiasutuse asutamisdokumentide (põhikirja) muutmiseks.
 - **Ühinemise** tõttu võib olla vajalik taotleda EKP-lt tegevusloa laiendamist, eriti juhul, kui ühinevate üksuste tegevusload ei kata samu tegevusi. Üksus, kes võtab üle ühinemise teiste osapoolte reguleeritud tegevused, peab omama tegevusluba, mis hõlmab kõiki tegevusi. Kui üksusele on juba antud panga tegevusluba, võib olla vajalik seda luba laiendada. Ühtlasi tuleb järelevalveasutustelt saada ühinemisega seotud muud vajalikud heakskiidud.

Arvestades EKP ainupädevust anda välja tegevuslubasid ühtses järelevalvemehhanismis, ei tohi tegevuslubasid uutele üksustele üle kanda, isegi kui see on riigisisese õiguse kohaselt lubatud.

Üldjuhul saab tegevusloa muutmise taotlusi hinnata esmase tegevusloa taotlustega võrreldes proportsionaalsemalt. Sellekohased näited on toodud 5. jaos.

4.3 Riigisisese õigusega reguleeritud täiendavad tegevused

Vt ka järgmine selgitus EKP pangandusjärelevalve veebilehel:

[31. märtsil 2017 avaldatud kiri seoses 2016. aasta novembris tehtud järelevalvenõukogu otsusega riikide õiguste kohta \(inglise keeles\).](#)

Riigisisese õigusega võidakse reguleerida rohkem tegevusi kui need, mis on loetletud kapitalinõuete direktiivi I lisas. Seetõttu võtab EKP vastu otsuse tegevusloa andmiseks iga kord, kui krediitiasutus peab riigisisest õigusest tulenevalt taotlema tegevusluba uue finantstegevuse alustamiseks, isegi kui see tegevus ei ole kapitalinõuete direktiivi I lisa loetelus nimetatud. Seda kinnitab ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 78 lõige 5, mille kohaselt „Otsus tegevusloa andmiseks hõlmab tegevust krediitiasutusena vastavalt asjaomase riigi õiguse sätetele [...]”.

EKP annab tegevuslubasid sellisteks üksnes riigisisese õigusega reguleeritud tegevusteks, mis toetavad järelevalvefunktsiooni kooskõlas ELi õigusaktidega.

5 Tegevusloataotluste hindamine

Vt lisateave:

- EBA tehnilised standardid
- Tegevuskava: Kapitalinõuete direktiivi artikkel 10
- Omavahendid: Kapitalinõuete direktiivi artikkel 12
- Juhtorgani liikmete sobivus: Kapitalinõuete direktiivi artikkel 91
- Aktsionäride sobivus: Kapitalinõuete direktiivi artikkel 14

Järelevalveasutused hindavad teavet, mille taotleja esitab esmase tegevusloa saamiseks või olemasoleva tegevusloa muutmiseks, ELi ja riigisisese õigusest tulenevate kindlate kriteeriumite alusel ja viisil, mis on taotletavat luba silmas pidades asjakohane. Hindamisel käsitletakse näiteks järgmisi aspekte:

- taotleva üksuse üldine kirjeldus, selle tegevuse ajalugu, sealhulgas taustteave ja tegevusloa taotlemise põhjendused;
- tegevuskava, sealhulgas kavandatavad tegevused, ärimudel ja seonduv riskiprofiil;
- taotleva üksuse organisatsiooniline struktuur, sealhulgas IT-süsteemide korraldus ja tegevuse edasiandmise nõuded;
- finantsandmed, sealhulgas bilansi ja kasumiaruande prognoosid ning sisemise kapitali ja likviidsuse adekvaatsus;
- aktsionäride sobivus;
- juhtorgani liikmete, võtmeisikute ja nõukogu sobivus.

Järgnevalt selgitatakse hindamiskriteeriume üksikasjalikumalt.

5.1 Kapital

[Pankadele tegevusloa saamiseks kehtestatavate kapitalinõuete määramist ja hindamist käsitlevad suunised lisatakse käesolevale juhendile pärast asjakohase avaliku konsultatsiooni läbiviimist.]

5.2 Tegevuskava

[Pankadele tegevusloa saamiseks kehtestatavate tegevuskava nõuete hindamist käsitlevad suunised lisatakse käesolevale juhendile pärast asjakohase avaliku konsultatsiooni läbiviimist.]

5.3 Juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetekohasuse hindamine

Tuleb hinnata, kas taotleva üksuse juhtorgani liikmed täidavad sobivuse ja nõuetekohasuse nõudeid („sobivus”). See kehtib kõigi juhtorgani liikmete (nii tegevjuhtide kui ka järelevalvefunktsiooni täitvate liikmete) kohta. Põhimõtteliselt

hõlmab tegevusloa andmise otsus kõigi juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetekohasuse hindamist.

Erinevalt pideva järelevalve käigus toimuvatest hindamistest viib tegevusloa andmise protsessis juhtorgani liikmete sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise läbi EKP, seda nii oluliste kui ka vähem oluliste krediidasutuste puhul.

Kui esmase tegevusloa andmise otsus on tehtud, ei mõjuta edasised ametisse nimetamised või juhtorganis koosseisus tehtavad muudatused juba langetatud tegevusloa otsust ega nõua uue otsuse vastuvõtmist.

Vt lähemalt EKP juhend sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise kohta

Tegevusloa andmise menetluses kasutatakse ametisse nimetatavate juhtorgani liikmete hindamisel samu kriteeriume, millele tuginetakse sobivuse ja nõuetekohasuse korrapärasel hindamisel.

Kuna hindamisel lähtutakse proportsionaalsuse põhimõttest, saab menetlust kohandada vastavalt taotleva üksuse eeldatavale süsteemsele tähtsusele ja prognoositavale riskiprofiilile. Allpool on toodud näited proportsionaalsuse põhimõtte kasutamise kohta.

- Kõigi ametisse nimetatud/nimetatavate isikute mainet hinnatakse samadel alustel olenemata taotleva üksuse tulevases staatusest (oluline või vähem oluline krediidasutus); proportsionaalsuse põhimõtte ei kehti.
- Tegevusloa laiendamist taotlevatele krediidasutustele on tegevusluba juba antud ning nad kuuluvad sõltuvalt olulisusest kas EKP või riikliku pädeva asutuse järelevalve alla. Seega hinnatakse ainult nende juhtorgani liikmete sobivust, kes nimetatakse ametisse seoses tegevusloa laiendamisega.

Kui laiendamise tulemusel muutub oluliselt üksuse ärimudel või pakutavate teenuste ja toodete keerukus või ulatusala, võidakse tegevusloa laiendamise taotlemisel hinnata kõiki juhtorgani liikmeid, et tagada juhtorgani kollektiivse sobivuse säilimine.

Tegevusloa laiendamise taotlemisel ei viida tavaliselt läbi juhtorgani juba ametis olevate liikmete uut hindamist. Kui hindamise käigus ilmneb uusi asjaolusid, mis võivad mõjutada negatiivselt juhtorgani liikmete sobivust ja nõuetekohasust, võib EKP koos riikliku pädeva asutusega otsustada läbi viia sobivuse ja nõuetekohasuse täieliku hindamise.

- **Sildpankade** puhul tuleks ametisse nimetamisel järgida tavapärasest sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise menetlust. Sobivuse ja nõuetekohasuse nõuete täitmisest võib anda vabastuse ainult juhul, kui sildpank asutatakse erakordselt kiireloomuliselt. Sel juhul võib riiklik pädev asutus koos EKPga läbi viia kriisilahendusasutuse poolt ametisse nimetatud juhtorgani liikmete mitteametliku eelhindamise.

5.4 Otsest ja kaudset osalust omavate aktsionäride hindamine

Siinses juhendis kasutatakse mõistet „aktsionärid“ kapitalinõuete direktiivi artiklis 14 sätestatud mõiste „aktsionärid ning osanikud“ tähenduses.

Kui taotleva üksuse aktsionärid omavad rohkem kui 10% kapitalist ja hääleõigustest või neil on märkimisväärne mõju üksuse juhtimisele, kohaldatakse tegevusloa andmise menetluses olulise osaluse kriteeriumeid. Kui üksusel on palju väiksemaid aktsionäre, kellel ei ole olulist osalust, hinnatakse neist 20 suurimat.¹²

Tegevusloa laiendamise menetluse käigus ei hinnata tavaliselt olemasolevaid aktsionäre. Kui hindamise käigus ilmneb uusi asjaolusid, mis võivad negatiivselt mõjutada olulist osalust omavate aktsionäride sobivust, võib EKP koos riikliku pädeva asutusega otsustada läbi viia eraldi aktsionäride hindamine.

Olulised osalused

Tegevusloa andmise menetluse raames hinnatakse aktsionäre samade kriteeriumide alusel, millest lähtutakse juba tegutsevas krediitiasutuses olulise osaluse omandaja hindamisel. Need kriteeriumid on:

- aktsionäri maine;
- aktsionäri majanduslik usaldusväärsus;
- rahapesu või terrorismi rahastamise kahtluse puudumine.

Olulise osaluse omandamise hindamisel kasutatakse lisaks kahte kriteeriumi, mida käsitletakse tegevusloa andmisega seotud üldise hindamise muudes etappides:

- krediitiasutuse majandustegevust juhtima asuva kõrgema juhtkonna liikmete maine, teadmised, oskused ja kogemused (vt punkt 5.3);
- taotleva krediitiasutuse prognoositav vastavus usaldatavusnõuetele (vt punkt 5.1).

Kuna hindamine on sarnane olulise osaluse menetluses toimuva hindamisega, ei võeta olulise osaluse kohta vastu eraldi otsust, kui kapitalinõuete direktiivi ülevõtvates liikmesriigi õigusaktides ei ole sätestatud teisiti. Seega hõlmab tegevusloa andmise otsus põhimõtteliselt ka aktsionäride hindamise tulemusi.

Sildpanga omanikeks on osaliselt või täielikult üks või mitu kriisilahenduse eest vastutavat ametiasutust. Kui kriisilahendusasutus, sealhulgas kriisilahendusfond või sellele kuuluv üksus, saab sildpanga aktsionäriks, loetakse teda omandajaks ja tema suhtes viiakse läbi olulise osaluse hindamine. Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega võidakse siiski teostada vähem põhjalik hindamine, tuginedes järelevalveasutuse juhtumipõhisele analüüsile.

¹² Lõpparuanne direktiivi 2013/36/EL artikli 8 lõike 2 alusel koostatud EBA regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta ja direktiivi 2013/36/EL artikli 8 lõike 3 alusel koostatud EBA rakenduslike tehniliste standardite eelnõu kohta (EBA/RTS/2017/08 ja EBA/ITS/2017/05).

Vt lähemalt EBA regulatiivsed tehnilised standardid (praegu rakendamisel).

20 suurima aktsionäri sihipärane hindamine

Kui olulist osalust omavad isikud puuduvad, viiakse hindamine läbi 20 suurima aktsionäri kohta. Kui aga üksusel on vähem kui 20 aktsionäri, hinnatakse neid kõiki.

Sihipärasele hindamisele kuuluva 20 aktsionäri kohta teabe kogumisel võetakse arvesse EBA standardeid, kuid samuti proportsionaalsuse põhimõtet, osaluse suurust ja aktsionäride rolli üksuses.

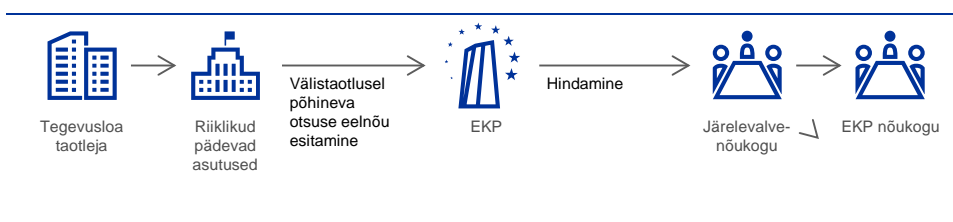
Mitu aktsionäri võivad omada täpselt sama suurt osalust, mistõttu on keeruline otsustada, keda kaasata sihipärasesse hindamisse. Sellisel juhul kaasatakse hindamisse põhimõtteliselt kõik aktsionärid, kelle osalus on täpselt sama suur kui väikseim künnist ületav osalus.

6 Menetluslikud kaalutlused

Euroalal kuuluvad pangale tegevusloa andmise menetlus ja tegevusloa laiendamise menetlus ühiste menetluste hulka. EKP ja riikide järelevalveasutused osalevad nende ühiste menetluste eri etappides, kusjuures kõik taotlused esitatakse alati taotleva panga asukohariigi järelevalveasutusele olenemata sellest, kas asjaomane pank vastab olulisuse kriteeriumitele või mitte. Riikide järelevalveasutused ja EKP teevad kogu menetluse vältel tõhusalt koostööd. Kõigi järelevalve alla kuuluvate krediitiasutuste puhul lõpeb menetlus EKP otsusega.

Joonis 1

Tegevusloa andmise protsess

6.1 Kohaldatavad tähtajad

Kapitalinõuete direktiivi artiklis 15 on sätestatud tegevusloa taotlemise menetluse maksimaalne aeg (12 kuud). Kuna aga kõik liikmesriigid ei ole direktiivi oma riigisisesele õigussüsteemile üle samal viisil, on kohaldatavates riiklikes õigusaktides jätkuvalt sätestatud erinevad tähtajad. Seetõttu võib tegevusloa taotlemise menetluse algusaeg olla liikmesriigiti erinev. Mõnes liikmesriigis algab see siis, kui riiklik pädev asutus saab taotluse kätte, isegi kui see on mittetäielik.¹³ Teistes algab menetlus alles siis, kui taotlus tunnistatakse täielikuks.¹⁴ Liikmesriikide lõikes võib erineda ka hindamisaja peatamise kasutamine.

Tegevusloataotluse menetluses on kolm põhi-etappi:

- taotlemiseelne etapp;
- taotlemisetapp;
- üleminek pidevale järelevalvele.

Pidades silmas neid piiranguid ja arvestades paindlikkuse vajadust, kohaldatakse järgmist ühtlustatud kolmeetapilist lähenemisviisi.

Taotlemiseelne etapp

Tavapäraselt peavad järelevalveasutused taotleva üksusega enne tegevusloataotluse ametlikku esitamist arutelusid, et i) selgitada menetlust ja teabenõudeid, ii) kindlaks teha, kas krediitiasutuse tegevusloa on selle üksuse jaoks asjakohane, iii) hinnata tegevusloa taotlemise kava ja iv) tõstatada võimalikud

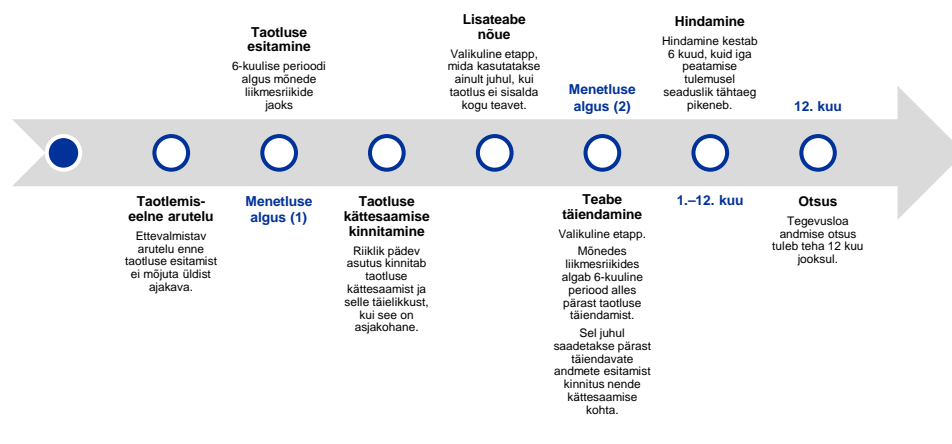
¹³ Menetluse algus (1) joonistel 2 ja 3.

¹⁴ Menetluse algus (2) joonistel 2 ja 3.

esialgsed küsimused usaldatavusnõuete seisukohast. Sujuvama protsessi taotlemiseks on selline tava igati soovitatav.

Joonis 2

Ajakava: taotlemiseelne etapp

Järelevalveasutused kaasavad selles etapis eksperte, kes tunnevad tegevusloa taotlemise menetlust ja hindamiskriteeriumeid. On oluline, et taotlemiseelses arutelus esindaksid üksust õiged isikud, st juhtivad töötajad, kes on pädevad tegema otsuseid, aga ka isikud, kellel on üksikasjalikele küsimustele vastamiseks piisavad operatsioonilised teadmised.

Järelevalveasutustelt selles etapis saadud tagasiside ei mõjuta taotlemisetapi tulemust ega EKP tegevusloa otsust.

Taotlemiseelne etapp võimaldab taotleval üksusel hinnata protsessi ulatust ja ajakava. Seega saab taotleval üksusel otsustada, kas ta peaks protsessi käivitamisega viivitama või selle katkestama või liikuma edasi järgmisesse etappi ning esitama riiklikule pädevale asutusele ametliku taotluse.

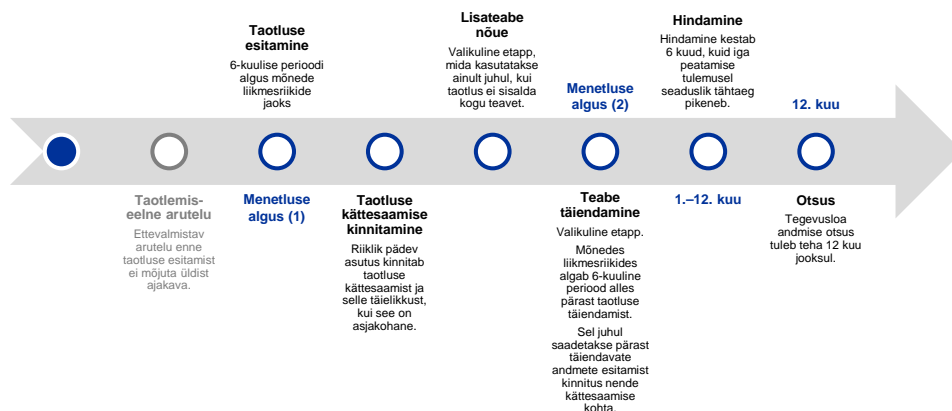
Taotlemisetapp

Taotlused esitatakse alati riiklikule pädevale asutusele, sest arvesse tuleb võtta riigisisesed õigusakte. Kui otsuse tegemise ametlik menetlus on kohaldatava riigisese õiguse kohaselt alanud, kinnitab riiklik pädev asutus taotluse kättesaamist ja teatab taotlevale üksusele hea haldustava kohaselt asjaomased tähtajad (kui see on riigisese õiguse alusel asjakohane).

Üldjuhul peab järelevalveasutus taotleva üksusega korrapäraseid kohtumisi, et juhendada üksust hindamismenetluse vältel ja arutada esitatud teavet üksikasjalikult.

Joonis 3

Ajakava: taotlemisetapp

Riiklik pädev asutus ja EKP võivad vajaduse korral nõuda taotlevalt üksuselt mis tahes hetkel hindamise käigus lisateavet. Taotlemismenetluses selgub sageli, et taotluse mõistmiseks ja analüüsiks on vaja täiendavaid üksikasju.

Kohaldatavast riigisisest õigusest olenevalt võivad need lisateabe nõuded menetluse peatada ja seadusliku tähtaja vastavalt edasi lükata. Sellegipoolest ei tohi kogu menetlus (sealhulgas kõik peatamisperioodid) kesta üle 12 kuu alates hetkest, mil riiklik pädev asutus kinnitab taotluse kättesaamist.

Taotlev üksus võib taotluse igal ajal tagasi võtta (teavitades sellest riiklikku pädevat asutust), näiteks kui ta leiab, et tegevusloa saamise nõudeid ei ole võimalik täita. Muul juhul lõpeb taotlemismenetlus riikliku pädeva asutuse otsusega jätta taotlus rahuldamata või, kui riiklik pädev asutus on esitanud EKP-le tegevusloa andmise ettepaneku eelnõu (teavitades sellest taotlevalt üksust), EKP otsusega anda tegevusluba või jätta taotlus rahuldamata.

Tegevusloa taotlemise tavapärase menetlus

- Grupp A otsustab asutada uue tütaretevõtte – Pank X.
- Grupp A pöördub selle liikmesriigi riikliku pädeva asutuse poole, kus Pank X asutatakse, ning osaleb mitmel ettevalmistaval kohtumisel riikliku pädeva asutusega (vajaduse korral ka EKPga), kus selgitatakse menetlust ja täpsustatakse teavet, mis tuleb koos taotlusega esitada.
- Grupp A esitab riiklikule pädevale asutusele ametliku taotluse Pank X-le krediidasutuse tegevusloa saamiseks.

- Menetlusaeg algab alates taotluse esialgselt esitamisest (nagu on sätestatud selle liikmesriigi õigusaktides, kus Pank X asutatakse).
 - Riiklik pädev asutus saadab Grupile A kinnituse taotluse kättesaamise ja hindamisperioodi ametliku alguse kohta ning esitab kohaldatava seadusliku tähtaja.
 - Hindamisetapis leiab riiklik pädev asutus koos EKPga, et taotlustoimikust puuduvad mõned väga olulised andmed. Riiklik pädev asutus esitab taotlevale üksusele ametliku nõude edastada puuduvad andmed.
 - Lisateabe nõudmine peatab menetluse ja ühtlasi selle ajakava järgimise.
 - Kui Grupp A esitab puuduvad andmed, jätkatakse menetlusega ning seaduslikku tähtaega pikendatakse peatamisperioodi päevade arvu võrra.
 - Hindamise jooksul nõuab järelevalveasutus lisateavet (ja peatab seega menetluse) mitu korda.
 - Kui riiklik pädev asutus ja EKP on hindamise lõpule viinud, teeb riiklik pädev asutus EKP-le ettepaneku anda Pangale X tegevusluba ning EKP teeb sellekohase otsuse enne kohaldatava seadusliku tähtaja (sh peatamisperioodid) möödumist.
-

Üleminek pidevale järelevalvele

Olenevalt tegevusloaandmete rakendamise tinginud asjaoludest ja taotlemiseelses või taotlemisetapis esitatud teabest on suuremal või vähemal määral vaja teostada tõhusat järelkontrolli selle üle, kas krediidiasutus täidab EKP tegevusloa andmise otsusest tulenevaid nõudeid, sealhulgas kõiki lisatingimusi (vt järgmine jagu).

Vt lisateave: [pangandusjärelevalve juhend](#)

Järelevalveasutused asuvad kavandama ja teostama järelevalvetegevusi, sealhulgas olulisuse hindamist ja uue järelevalvealase kontrolliprogrammi kasutuselevõttu (nt moodustades ühise järelevalverühma (olulise panga puhul) ning viies läbi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi, stressitestid, kohapealsed kontrollid ja temaatilised analüüsid jmt).

Üldjoontes jälgivad järelevalveasutused, kas tegevusloa saanud üksus täidab esitatud tegevuskava. Kui selgub, et uus üksus ei täida tegevusloa andmise otsuses sätestatud nõudeid või kohaldatavaid usaldatavusnõudeid, võivad järelevalveasutused võtta meetmeid, näiteks seada erikoosolekute kaudu sisse tihedama suhtluse üksusega ja kasutada järelevalvevolitusi jõustamise meetmete või isegi sanktsioonide rakendamiseks, olenevalt nõuete täitmata jätmise ulatusest.

6.2 Otsuses nimetatud lisatingimused

Euroopa Liidu Kohus on otsustanud, et pädev asutus võib põhimõtteliselt kehtestada tingimusi ja/või kohustusi, kui tegevusloa taotlus jäetaks muul juhul rahuldamata.¹⁵ Selles jaos selgitatakse asjaolusid, mille puhul võib neid järelevalvevahendeid kasutada.

Tegevusloa andmise otsusele võib lisata eri liiki lisatingimusi:

- „tingimus” osutab eeltingimusele, mis tuleb täita enne tegevusloa otsuse jõustumist;
- „kohustus” osutab nõudele või piirangule, mis kehtib alaliselt või kindlaksmääratud aja jooksul pärast tegevusloa andmise otsuse tegemist;
- „soovitus” osutab mittesiduvale ettepanekule;
- „eelkohustus” osutab kohustusele, mille taotlev üksus võtab enne tegevusloa andmise otsuse tegemist. Eelkohustused võivad hõlmata nii tingimusi kui ka kohustusi.

Tingimused

Tingimus nõuab taotlevalt üksuselt teatud tegevuse teostamist või sellest hoidumist. Tegevusluba jõustub alles pärast tingimuse täitmist.

Tingimused on proportsionaalsed ja ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik, et tagada tegevusloa andmisega seotud hindamise kriteeriumide täitmine.

Õiguskindluse tagamiseks peavad tingimused olema selged ja hästi sõnastatud. Need peavad olema rakendatavad ja jõustatavad.

Kohustused

Sarnaselt tingimustele nõuab kohustus taotlevalt üksuselt teatud tegevuse teostamist või sellest hoidumist. Kohustused kehtestatakse eesmärgiga käsitleda pärast tegevusloa jõustumist tekkivaid jooksvaid küsimusi. Kohustuse täitmata jätmise ei sea kahtluse alla esialgset tegevusloa andmise otsust, kuid selle tulemusena võidakse siiski rakendada jõustamismeetmeid ja/või sanktsioone.

Kohustused on proportsionaalsed ja ei tohiks minna kaugemale sellest, mis on vajalik, et tagada tegevusloa andmisega seotud hindamise kriteeriumide täitmine.

¹⁵ Euroopa Liidu Kohus, 25. juuni 2015, kohtuasi C-18/14.

Soovitused

Soovitused võib lisada tegevusloa andmise otsusele ka siis, kui kõik kriteeriumid on vormiliselt täidetud. Soovitused võivad käsitleda väga erinevaid küsimusi, millega tuleb tegeleda.

Kuigi soovitused ei ole õiguslikult siduvad, tuleks selgelt sätestada nende andmise põhjused ja oodatavad eesmärgid.

Eelkohustused

Eelkohustusi ei kehtesta riiklik pädev asutus või EKP, vaid need pakub välja taotlev üksus enne tegevusloa andmise otsuse tegemist; pädevad asutused võivad siiski teha nende kohta ettepanekuid.

Eelkohustuste eesmärk on kinnitada pädevale asutuse, et hindamiskriteeriumeid täidetakse.

Eelkohustuste kohta koostatakse kirjalik avaldus, mille taotlev üksus allkirjastab.

Nii riiklik pädev asutus kui ka EKP võtavad eelkohustusi oma hindamisel arvesse ning need esitatakse tegevusloa andmise otsuses kas kokkulepitud tingimuste või kohustustena.

6.3 Nõuetekohane protsess

Pärast hindamist võib riiklik pädev asutus jätta tegevusloataotluse rahuldamata või esitada EKP-le ettepaneku positiivse otsuse tegemiseks. Seejärel viib EKP läbi oma hindamise, mille tulemusel ta kinnitab riikliku pädeva asutuse otsuse ettepaneku või lükkab selle tagasi.

Õigus olla ära kuulatud

Kui EKP jätab tegevusloataotluse rahuldamata või kehtestab tingimused või kohustused, antakse taotlevale üksusele võimalus esitada märkusi. Õigus olla ära kuulatud on Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõte.

See õigus antakse kõikidele taotlevatele üksustele, kelle taotluse EKP jätab rahuldamata või kelle taotlusele ta lisab tingimused või kohustused.

Tegevusloataotluste puhul on ära kuulamise periood kolm tööpäeva.

Mõningatel juhtudel aga õigus olla ära kuulatud ei kehti:

- kui tingimused või kohustused on seotud õigusnormidega, millele taotlus peab vastama;

- kui tingimused või kohustused on taotleva üksusega eelnevalt kokku lepitud;
- kui tingimused või kohustused puudutavad aruandlusnõudeid.

Juurdepääs taotlustoimikule

Taotleval üksusel on õigus paluda riiklikult pädevalt asutuselt või EKP-lt pärast otsuse tegemist juurdepääsu taotlustoimikule.

Toimikule juurdepääsu taotlus võidakse esitada nii riiklikule pädevale asutusele (kui viimane lükkab taotluse tagasi) kui ka EKP-le (kui taotlus lükatakse tagasi või taotlusele kavatsetakse lisada tingimused/kohustused). Toimikule juurdepääsu õigus on oluline osa õigusest kaitsesele ja heale haldusele ning õigusest olla ära kuulatud.

7 Tegevusloa kehtetuks tunnistamine ja aegumine

EKP võib krediidasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistada enda algatusel või selle liikmesriigi riikliku pädeva asutuse ettepanekul, kus asjaomane krediidasutus on asutatud. Tegevusloa kehtetuks tunnistamise menetlus on sätestatud riigisisese õiguses. Riikliku pädeva asutuse ja EKP koostöö selle raames on valdavalt sama, mis tegevusloa andmise menetluses, kuigi esineb teatud erinevusi olenevalt sellest, kas kehtetuks tunnistamist taotles järelevalve alla kuuluv üksus ise või selle algatas järelevalveasutus (riiklik pädev asutus või EKP).

Kui järelevalve alla kuuluv üksus on palunud riiklikul pädeval asutusel oma tegevusluba kehtetuks tunnistada näiteks põhjusel, et ta ei teosta enam pangandustegevusi, hindavad riiklik pädev asutus ja EKP ühiselt, kas kohaldatavad eeltingimused on täidetud. EKP otsustab, kas tegevusloa kehtetuks tunnistamise tingimused on riigisisese õiguse ja ELi õiguse kohaselt täidetud. Eelkõige tuleb selgelt ja vaieldamatult kinnitada, et üksus ei hoia enam hoiuseid ega muid tagasimakstavaid vahendeid.

Kui krediidasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise algatab järelevalveasutus, näiteks põhjusel, et asjaomane krediidasutus ei vasta enam usaldatavusnõuetele või ei pruugi enam suuta täita oma kohustusi võlausaldajate ees, viiakse tegevusloa kehtetuks tunnistamise põhjendamiseks läbi üksikasjalik ühishindamine. Hindamisel võetakse arvesse selle krediidasutuse eelnevat järelevalvet, aga ka asjaomaseid kaasnevaid huvisid, näiteks hoiustajatega seotud riski. Sellisel juhul võib menetlusse kaasata ka kriisilahendusasutused.

Tegevusluba aegub siis, kui krediidasutuse tegevusluba lõpetab kehtivuse. See võib olla tingitud konkreetsetest riiklikest ja õiguslikult määratletud asjaoludest, mis ei ole üldiselt seotud pädeva asutuse järelevalvealase kaalutusõiguse rakendamise või otsuse tegemisega. Riigisisese õiguse kohaselt võib tegevusluba üldjuhul aeguda kolmel juhul:

- krediidasutus ei ole tegevusluba kasutanud 12 kuu jooksul;
- krediidasutus loobub sõnaselgelt tegevusloast;
- krediidasutus on lõpetanud tegevuse vähemalt kuueks kuuks.

Riigisisese õiguse kohaselt võib tegevusloa aegumisega sarnane mõju esineda siis, kui krediidasutus lõpetab eksisteerimise, näiteks teise ettevõttega ühinemise tulemusena. Sel juhul lõpeb tegevusloa kehtivus samal ajal, kui krediidasutus lõpetab eksisteerimise. Nimetatud juhtudel kohaldatakse sama menetlust, mis tegevusloa aegumise korral.

© Euroopa Keskpank, 2017

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Veebileht www.bankingsupervision.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriülistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.